

631.47 (49) 823.2 (5)

Prof. dr. C. H. Edelman.

SEPARAAT  
No. 17141

1. Tot een bodemtype worden gerekend alle gronden met een binnen zekere grenzen constant bodemprofiel. Wel te onderscheiden van het begrip grondsoort, dat betrekking heeft op de aard van het materiaal, waaruit de grond bestaat en veelal slechts toegepast wordt op de bovengrond.
2. De bodemtypen van het rivierkleigebied kunnen worden samengevoegd tot groepen met een landschappelijke grondslag:
  - A. uiterwaarden; tot nu toe niet gekarteerd.
  - B. overslaggronden; ontstaan uit dijkdoorbraken. Het zijn zandige gronden, rustend op oud land, soms in geulen in oud land. Men vindt ze langs de dijken.
  - C. stroomgronden. Dit zijn gronden, ontstaan in en nabij de talrijke stroomen en stroompjes, die het rivierkleigebied eertijds hebben doorkruist. Ze hebben alle een min of meer zandige horizont en liggen in het algemeen hoger dan de omgeving.
  - D. komgronden. Dit zijn alle zware kleigronden, afgezet in de bekken tusschen de oude stroompjes. Ze bevatten in het algemeen geen zandige horizont en liggen laag t.o.v. de omgevende stroomgronden.
  - E. oude zandgronden. Op enkele plaatsen komt de diluviale ondergrond aan de oppervlakte. Het zijn nagenoeg zuivere zandgronden, die met de alluviale rivieren niets te maken hebben en een te kleine oppervlakte innemen om er veel aandacht aan te schenken.
  - F. diverse gronden. oude cultuurgronden, afgegraven terreinen (onland), toegemaakt onland, e.d.
3. Sub B. De overslaggronden zijn nader onderverdeeld naar de korrelgrootte en naar de aard van het onderliggende oude land. Op de overslaggronden vindt men de grove tuinbouw, die daar zeer op zijn plaats is.
4. Sub D. De stroomgronden zijn ingedeeld naar het optreden van hinderlijke zand- en kleibanken. Met uitzondering van de beide extreme typen zijn het goede gronden, geschikt voor de fruitteelt. De geheele groep is aangewezen voor bouwland. *Ca 60, hooiland.*
5. Sub E. De komgronden zijn onderverdeeld naar het optreden van kniklagen en naar de diepte van de reductie. Ze zijn weinig of in het geheel niet geschikt voor bouwland en zullen grasland moeten blijven. *halve arm*
6. Sub F. De oude cultuurgronden omvatten de dorpswoerden en voorts de prae-tot vroeghistorische woon- en begraafplaatsen. Deze zijn gewoonlijk humus- en zeer fosforrijk.
7. De overslaggronden waren tevoren nauwelijks bekend. Nabij Zaltbommel bedekken ze komgronden. Hieruit blijkt, dat de Waal in dit gebied geen oeverwal heeft en een jongere doorbraak is. ~~Dit verklaart de armoede van de dorpen Gemonen en Nieuwaal, in welke dorpspolders bijna geen goede grond (overslag- of stroomgrond) aanwezig is.~~
8. De stroomgronden nemen een grootere oppervlakte in dan verwacht kon worden. Van slechts één stroom stond het bestaan vast (die, waarop Bruchem, Kerkwijk en Delwijnen liggen). Bij de kartteering zijn er vele ontdekt, vooral in het zuiden van de Bommelerwaard. De ontsluiting en de ontwatering moeten op deze gronden worden gericht. Het oppervlak stroomgronden kan voorloopig op 30% worden geschat waardoor de toekomst van de BW een gunstig aspect heeft verkregen. Vele van de bedoelde goede gronden zijn thans extensief groenland.
9. Van de kommen mag niet worden verwacht, dat ze meer zouden kunnen worden dan goed groenland. De kniklagen manen tot groote voorzichtigheid bij de ontwatering.
10. Talrijke oude cultuurplekken zijn ontdekt. Oude geografie een toegift naast de landbouwkundige en technische resultaten.
11. Kosten van de kartteering. Plannen voor een overzichtskarteering.